

Vaktaalrubriek

Normtoets, selfdoenopleiding, superkritiek en nog baie meer

W. van Z. de Villiers

Departement Stralingstegnologie, Atoomenergickorporasie, Posbus 582, Pretoria, 0001

Artikels oor nuwe terme wat in 1996 in hierdie rubriek verskyn het,^{1,2} het heelwat kommentaar uitgelok. Dit het navrae en voorstelle met betrekking tot nuwe terme wat in die natuurwetenskap en tegnologie gebruik word, ingesluit. Sommige lezers het ook onsekerheid uitgespreek oor die aanbevole Afrikaanse ekwivalente van sommige ouer terme.³ 'n Aantal van dié navrae word vervolgens vir bespreking aangebied. Lesers word uitgenooi om dit in hul werkskring te bespreek en kommentaar aan die skrywer te stuur.

1. benchmark

Waar die Engelse term **benchmark** oorspronklik die eng betekenis gehad het van 'n kwantitatiewe maatstaf waarteen vergelykings getref is, het dit mettertyd in verskeie dissiplines inslag gevind. Saam daarmee het betekenisverruiming plaasgevind tot op dievlak waar dit as sinoniem vir *standaard*, *riglyn*, *norm* of *selfs vereiste* gebruik word. Een resultaat van dié praktyk is dat daar nog nie een algemeen aanvaarde Afrikaanse ekwivalent vir die term is nie.

Cluver se Rekenaarwoordeboek gee die volgende aan:

benchmark : normtoetsing

benchmark problem : normtoetsprobleem

Rekenaargebruikers het ook al *ykberekening* voorgestel vir die geval waar die spoed of akkuraatheid van 'n bepaalde berekening met 'n gegewe standaard vergelyk word.

Afhangend van die konteks waarin **benchmark** (as selfstandige naamwoord) gebruik word, word dit dikwels as *norm* of *maatstaf* vertaal. Die Terminologievereniging van Suid-Afrika stel die volgende voor:

benchmark adj. : norm-, riglyn-

benchmark n. {engineering} : norm

benchmark v. {engineering} : normtoets

benchmark job : bakenpos, normpos

benchmark price : bakenprys, normprys

Wanneer ons dus in die toekoms ons prosesse of praktyke **benchmark**, moet ons dan maar sê ons *normtoets* dit, *normeer* dit of ons voer 'n *normtoets* uit?

2. hands-on

Selfdoen-, of dalk *selfwerk-*, is hiervoor deur 'n leser voorgestel. Dit behoort goed te werk in gevalle soos *selfdoenondervinding* en *selfdoenopleiding*, en behoort in konteks onderskei te kan word van gewone *praktiese opleiding* asook *do-it-yourself*.

3. abundance

'n Leser het navraag gedoen oor 'n elegante Afrikaanse term vir **solar abundance**. Volgens die Nuwe Chemiewoordeboek sal dit as *volopheid in die son* vertaal kan word. Die Fisikawoordeboek en Kernbedryfwoordeboek beveel *veelheid in die*

son aan.

Isotope (of isotopic) abundance - die natuurlike voorkoms van isotope - word deur bogenoemde woerdeboeke as *isotoopverhouding* of *isotoopveelheid* vertaal. (Hoekom nie bloot *isotoopvoorkoms* nie?) *Isotoopverhouding* word ook algemeen vir **abundance ratio** gebruik.

4. supercritical fluid extraction (SFE)

Die soekte na 'n Afrikaanse term vir hierdie tegnick wat gebruik word vir die skeiding of isolering van chemiese verbindings uit 'n mengsel of die monster waarin dit voorkom, skep besondere probleme. Dit behels die vertaling van **fluid** en **supercritical**, asook die korrekte skryfwyse in Afrikaans.

Die selfstandige naamwoord **fluid** word dikwels in algemene woerdeboeke soos Bosman, Van der Merwe en Hiemstra se Tweetalige Woerdeboek as *vloeistof* vertaal. In streng wetenskaplike sin is dit egter nie korrek nie, soos weerspieël word in verskeie vakwoerdeboeke wat *fluiid* as Afrikaanse term aangee. 'n Onlangse neiging is om *vloeier* te gebruik, byvoorbeeld in die hersiening van die Fisikawoordeboek waaraan tans gewerk word.

Die vertaling van **critical** gee nog groter probleme. In die Verklarende Handwoordeboek van die Afrikaanse Taal (HAT) word die byvoeglike naamwoord **kritiek** gebruik vir 'n geværlike of ernstige toestand, asook vir 'n kernreaktor waarin 'n beheerde kettingreaksie gehandhaaf word. Wanneer kritiek of beoordeling ter sprake is, word *kritisies* aanbeveel, asook (verbasdend genoeg) in die geval van *kritisiese temperatuur*. De Villiers en andere se Nasionale Woerdeboek stem saam met die gebruik van **kritisies** in die sin van skerp beoordeleend of i.v.m. kritiek. Die b.nw. **kritiek** word deur laasgenoemde aangegee vir "bedenklik" en "beslissend omtrent die gunstige of ongunstige afloop van 'n siekte, 'n saak of die lot van 'n mens."

Vakwoerdeboeke soos die Nuwe Chemiewoordeboek, Fisikawoordeboek, Kernbedryfwoordeboek en Terblanche se Tegniese Woerdeboek vertaal **critical** deurgaans as **kritiek**, bv. *kritieke massa*, *kritieke temperatuur*, *kritieke hoek*, ens. Dit stem ooreen met Louw³ se gevolgtrekking dat **kritiek** altyd in natuurwetenskaplike en tegnologiese sin gebruik word, ongeag of dit na 'n geværlike of 'n oorgangstoestand verwys. Daarvolgens sal **supercritical** dan met **superkritiek** vertaal word. (Nogtans is daar heelwat wetenskaplikes wat van **kritisiese temperatuur** praat! Hoe nou gemaak?)

Wat die skryfwyse van **supercritical fluid extraction** in Afrikaans betref, word die deurslag gegee deur die s.nw. waarop die b.nw. **supercritical** betrekking het. Aangesien laasgenoemde die eerste van die twee selfstandige naamwoorde in die samestelling omskryf, moet alles vas geskryf word, met die opsionele gebruik van 'n koppelteken tussen die twee s.nw. vir beter leesbaarheid.⁴ Die regte Afrikaanse ekwivalent vir bogenoemde term sal dus **superkritiekefluiid-ekstraksie (SFE)** of dalk **superkritiekeyloeier-ekstraksie** wees.

5. pregnant solution

Terblanche se Tegniese Woordeboek en verskeie ander beveel *dragtige oplossing* aan. Die Mynbouwoordeboek gee *pregnante oplossing*.

6. excipient

Die inerte stof wat by 'n aktiewe geneesmiddel gevoeg word wanneer tablette vervaardig word, is 'n **excipient**. Die Aptekerswoordeboek en Snyman se Geneeskundige Woordeboek gee *bindmiddel* en *bindstof* aan. Verskillende uitgawes van Bosman, Van der Merwe en Hiemstra gee *bindmiddel*, *mengmiddel* en *draer*. Sommige farmakoloë verkie se *hulpstof* of *mengmiddel*. Lesers wat met die gebruiksomgewing van die term bekend is, is welkom om hul mening te gee.

7. speciation

Op dieselfde manier wat **despeciation** in die Nuwe Chemie-woordeboek vertaal word, kan die volgende inskrywing vir **speciation** bygevoeg word:

- speciation** : 1. spesiasie
2. spesiëring

8. weatherability

Hierdie term word gebruik om die bestandheid van 'n dek- of beskermingslagie teen die weer (buitelug) mee te beskryf. *Verweringsbestandheid* is as Afrikaanse ekwivalent voorgestel, om dit te onderskei van *weerbestandheid* vir **weather resistance**. Daar is hopelik lesers wat meer lig op hierdie saak kan werp.

9. strain(ing) layer

Dit is 'n lagie wat die spanning absorbeer wat deur byvoorbeeld verskillende termiese-uitsettingskoëffisiënte in lae aan weers-

kante daarvan veroorsaak word. *Vervormingsabsorberende laag* is tegniek korrek, maar *vervormingslaag* lê makliker op die tong en kan beswaarlik in die betrokke konteks verkeerd verstaan word.

Die uitgang **-ing** is waarskynlik oorbodig en mag selfs die betekenis verdraai. Die weglatting daarvan sal dit in pas bring met die volgende voorbeeld uit die Fisikawoordeboek en Kernbedryfwoordeboek:

- strain guage** : vervormingsmeter
- strain rate** : vervormingstempo

10. Enkele terme uit keramiektegnologie en metallurgie

Die volgende terme waaroor navrae van lesers ontvang is, bestaan reeds in die Nasionale Termbank by die Nasionale Terminologiediens:

- slip** : slib ('n tipe kleimassa-suspensie vir die giet van porseleinware)
- engobe** : engobe ('n kleilagie wat onder die glasuur op 'n porseleinartikel geplaas word om die basiskleur wit te kry)
- speiss** : speiss ('n As- en/of Sb-bevattende kors in potmetallurgie)
- matte** : matte ('n metaalsulfiedmengsel as tussenproduk tydens die verwerking van ertse wat sulfiedminerale bevat)

LITERATUURVERWYSINGS

1. De Villiers, W. van Z. (1996). Nuwe terme in chemie en verwante gebiede, *S.Afr. Tydskr. Natuurwet. en Tegnol.*, 15, 35.
2. De Villiers, W. van Z. (1996). Enkele voorbeelde van die wisselwerking tussen samstellers en gebruikers van vakwoordeboeke, *S.Afr. Tydskr. Natuurwet. en Tegnol.*, 15, 78.
3. Louw, D.F. (1987). 'n Kritiese blik op krities/kritiek, *S.Afr. Tydskr. Natuurwet. en Tegnol.*, 6, 169.
4. De Villiers, W. van Z. & Crouse, P.L. (1996). Die skryfwyse van samstellings met selfstandige naamwoorde, *S.Afr. Tydskr. Natuurwet. en Tegnol.*, 15, 80.

Afrikaanse vakterme vir Siviele Ingenieurswese

J.E. Smit en A.W. Rohde

Departement Siviele Ingenieurswese, Universiteit van Pretoria, Pretoria, 0002

AGTERGROND

Siviele ingenieurswese het reeds lank voordat dit as sodanig bekend gestaan het, sy bydrae tot die samelewings van die wêreld gelewer in die vorm van langafstandwaterleidings, besproeiingswerke, paaie, hawens en bouwerke.

Bewyse van sulke werke wat ecue voor Christus reeds gebou is, is in Egipte, die Midde-Ooste en China gevind. In later tye het Romeinse krygsmanne en ingenieurs beroemd geword virveral hulle besondere paaie, waterleidings en brûe. Sommige van laasgenoemde werke is vandag nog te sien en in enkele gevalle nog in gebruik.

Die siviele ingenieur wat vandag in Suid-Afrika werkzaam is, bevind hom in 'n land waar die werke van sy voorgangers oor die

afgelope meer as driehonderd jaar oral met trots staan. Aanvanklik, veral in die vorige eeu, is siviele ingenieurs en landmeters vir Suid-Afrika van oorsee bekom, maar namate die bedryf hier te lande gegroei het, is meer en meer siviele ingenieurs aan Suid-Afrikaanse universiteite opgelei. Engelsmedium-universiteite het as eerste opleidingsentra gedien, maar met die ontstaan van ingenieursfakulteite by die Universiteite van Stellenbosch, Pretoria en Johannesburg (RAU) het meer Afrikaanssprekende studente die geleentheid gekry om opleiding in hulle moedertaal te ontvang, alhoewel teksboeke uitsluitlik in Engels was. Basiese vakke soos Wiskunde, Fisika, Chemie, ens. het reeds oor lyste van vakterme (Eng.-Afr.; Afr.-Eng.) beskik, terwyl daar vir die spesifieke siviele-ingenieursvakke vir baie jare daarna nog nie behoorlik gelyste vakterme beskikbaar was nie. Dosente en Afrikaanssprekende

ingenieurs het dikwels maar self woorde moes skep, wat met verloop van tyd oor 'n wye spektrum in die praktyk inslag gevind het.

In die studie vir die graad B.Ing.(Siviel) en verwante diplomakursusse moet die siviele-ingenieurstudent 'n wye verskeidenheid van kennis en begrippe bemeester wat grootliks deur die gesproke en geskrewe woord aan hom oorgedra word. Om die nodige kennis en begrippe so suwer as moontlik te bemeester, moet die taal as kommunikasiemedium so suwer en eenvormig as moontlik wees. Weens snelle ontwikkeling van die verskillende subdissiplines van Siviele Ingenieurswese bestaan die behoeste deurlopend om geskikte Afrikaanse terme te vind, veral vir Engelse ekwivalente wat dikwels nie so duidelik is nie, veral nie vir die Afrikaanssprekende ingenieur/student nie. Jarelange ervaring met die opleiding van siviele-ingenieurstudente het duidelik getoon dat waar die taal vir die Afrikaanssprekende student 'n probleem is (omdat handboeke in Engels is), hy beslis nie optimaal kan studeer of moeilike begrippe maklik kan baasraak nie.

Dit is 'n alledaagse verskynsel dat die omgangstaal op vele bouterreine in Suid-Afrika Afrikaans is. In hierdie verband het dr. Hennie Terblanche se bekende lys Bouterme (voorloper van die bekende *Bouwoordeboek*), waarvan die eerste Eng.-Afr.-lys in Maart 1951 voltooi is, 'n besondere bydrae tot die Afrikaanse vakaal gelewer. Sedertdien het die siviele-ingenieursbedryf in Suid-Afrika, net soos die boubedryf, met rasse skrede gegroei. Verskeie vakkundiges, waaronder tegnoloë, ingenieurs en taalkundiges het oor 'n breë terrein in beide die openbare en privaat sektor bygedra om geskrifte, veral gebruikshandleidings en ontwerpkode, ook in Afrikaans op te stel. Dit het die Afrikaanse vakaal oor die afgelope vier dekades vinnig help uitbou. Insgeelyks het ook die vakkennis en spesialisvakgebiede vir siviele ingenieurs gegroei.

Dit is vandag byvoorbeeld algemeen om van 'n vervoeringenieur, struktuuringenieur, geotecniese ingenieur, ens. te praat, wat as deskundiges onder die sambrel van Siviele Ingenieurswese werksaam is. Hierdie aspek weerspieël dan weer op sy beurt die hoofvertakkings van vakke wat nodig is vir opleiding in Siviele Ingenieurswese. Bekende voorbeeld hiervan is:

Siviele Boumateriale;
Geotecniese Ingenieurswese;
Ingenieursgeometrie (insluitende Opmeetkunde);
Struktuuringenieurswese;
Vervoeringenieurswese en
Waterboukunde.

Dertig jaar gelede byvoorbeeld het die formele term "Vervoeringenieurswese" nog nie eens in die vakbenamings vir siviele-ingenieurskursusse voorgekom nie. Vandag het Vervoeringenieurswese al weer verder ontwikkel met jonger spruite soos byvoorbeeld Verkeersingenieurswese. Saam met elkeen van hierdie nuwe spruite wat uit die hoofstrome ontwikkel het, het nuwe (Engelse) vakterme gekom. Indien die Afrikaanse siviele-ingenieursvakaal nie wou stagneer of verdwyn nie, moet nuwe Afrikaanse vakterme noodwendig geskep word waar daar nog nie spontaan sulke terme in die volksmond (ingenieursmond?) ontwikkel het nie.

GEORDENDE LYS VAN VAKTERME

Gedurende 1995 is daar begin om binne die Departement Siviele Ingenieurswese aan die Universiteit van Pretoria, uit bestaande kernnotas en handboeke vir siviele-ingenieursvakke, lyste van tersaaklike Afrikaanse vakterme op te stel. Dié pogings is georden en afgebaken deur die indeling en inhoud van die

voorgeskrewe voorgraadse siviele-ingenieursvakke vir die B.Ing.-graad as basis te neem. Daar is ook geskakel met kollegas buite die Departement Siviele Ingenieurswese wat toepaslike dienskursusse soos byvoorbeeld Dinamika, Geologie en Opmeetkunde aanbied. Private gesprekke met voltyds praktiserende kollegas buite die Universiteit het ook goeie bydraes tot gevolg gehad.

Die keuse en vertaling van die verskillende vakterme uit Engels na Afrikaans is deurgaans gedoen in samewerking met die verskillende personeellede wat die betrokke vakke doseer. Moeilike vertalings het dikwels voorgekom en interessante moontlike nuwe woorde het dikwels opgedui.

In *Struktuuringenieurswese* byvoorbeeld is "hogging moment" en "sagging moment" onderskeidelik vertaal met "kruinmoment" en "dalmoment". Een baie ervare kollega het vir laasgenoemde term doodeenvoudig die term "sakmoment" voorgestel, na aanleiding van byvoorbeeld die deurbuiging wat by 'n balk plaasvind.

Toch *Geotecniese Ingenieurswese* nog in sy kinderskoene was, het die term "heipaal" reeds ingeburger geraak, aangesien die meeste diep fondamentelemente aanvanklik ingeslaan is. Vandag is daar nie net meer "heipale" (letterlik "inslaanpale") nie, maar daar bestaan 'n legio maniere om sulke pale te installeer. 'n "Pile" kan byvoorbeeld ingeslaan word of in situ in 'n voorafgeboorde gat gegiet word. Om die saak op te helder, is byvoorbeeld die volgende vertalings in die woordelys opgeneem:

pile foundations (e.g.:	paalfondamente (bv.:
augered piles	boorpale
driven piles)	heipale)

Ons praat ook in die algemeen van 'n houtbalk, staalbalk en gewapendebetonbalk. Wat is byvoorbeeld 'n "grondbalk" wat enersyds reeds ingeburger is? Laasgenoemde balk is beslis nie van grond gemaak nie, alhoewel dit waarskynlik wel moontlik is. Omdat die "grondbalk" ("ground beam") op of naby die grondvlak geleë is, gewoonlik vir fonderingdoeleindes, is die bekende "ground beam" in die woordelys vertaal met "fondamentbalk", aangesien die term "grondbalk" misleidend is as dit byvoorbeeld met "houtbalk" of "staalbalk" vergelyk word. Terloops, "ground beam" (Engels) se Amerikaanse ekwivalent is "grade beam".

In *Verkeersingenieurswese* het meer as een interessante woord opgedui, byvoorbeeld "acceleration" word algemeen met "versnelling" vertaal. Die vervoeringenieurs het egter daarop aangedring dat "deceleration" met "verstagiding" vertaal word en nie "vertraging" nie!

Onder *Paddingenieurswese* is Paddreineringsterme byvoorbeeld as 'n afsonderlike groep terme gelys en is die term "hydroplaning" byvoorbeeld met "wielswewing" vertaal. Is hierdie Afrikaanse term nie 'n verbetering op die Engelse term nie?

'n Ander bekende woord wat dikwels gehoor word, is die bekende "sementpad", maar moet dit nie eintlik 'n "betonpad" wees nie?

In *Hidroulika* is die Engelse "irrotational flow" vertaal met die maklik verstaanbare "rotasievrye vloei", of is daar dalk nog 'n makliker, korter vertaling?

Bogenoemde is maar enkele voorbeelde om die soepelheid van die Afrikaanse vakaal te illustreer.

SLOTOPMERKINGS

'n Mens staan nogal verstorm as jy begin besef hoe groot die vaktermewoordeskaf van 'n voorgraadse siviele-ingenieurstudent moet wees om die nodige vakkennis te kan aanleer. So

is daar byvoorbeeld minstens 700 vakterme vir Waterboukunde, minstens 400 vakterme vir Geotecniese Ingenieurswese en meer as 900 vakterme vir Struktuuringenieurswese. Vir tweetaligheid (Afr.-Eng.) moet bogenoemde getalle nagenoeg verdubbel word! En onthou bogenoemde getalle is slegs vir drie subdissiplines van die leerplan vir Siviele Ingenieurswese. Die suksesvolle siviele-ingenieurstudent se nuwe "aangeleerde vakwoordeskaf" na skool beloop sonder twyfel dus duisende woorde!

Die poging binne die Departement Siviele Ingenieurswese aan die Universiteit van Pretoria om Siviele-ingenieursvakterme te versamel en te orden, het teen die einde van 1996 gevorder tot met die verskyning van 'n formele lys van Siviele-ingenieursterme vir voorgraadse studente (Eng.-Afr.). Die lys

is gerekenariseer en terme vir elke subdissipline is afsonderlik en gebruiksvriendelik georganiseer. Bydraes en voorstelle ter verbetering en uitbouing hiervan is beslis baie welkom en moet aan die adres van die Departement Siviele Ingenieurswese, Universiteit van Pretoria, gerig word.

Die hoop word gekoester dat die genoemde lys van vakterme tot voordeel van die student, dosent en rolspelers in die praktyk sal strek en dat die Afrikaanse vakaalbevordering daarby baat sal vind. Hierdie lys van vakterme is 'n verdere byvoeging tot die talte bestaande Afrikaanse vakaalwoordeboeke en woordelyste. Die Afrikaanse vakaal is inderdaad nog springlewendig!

'n Nuwe Bouwoordeboek

Die oorspronklike *Bouwoordeboek*, wat deur die Vakaalburo van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns saamgestel en in 1960 deur Tafelberg-uitgewers gepubliseer is, is sedert 1989 hersien en omvattend bygewerk. Die taak om die vordering en ontwikkeling in die boutechnologie sedert die sestigerjare tot en met die negentigerjare met gepaste terminologie en inligting weer te gee, was veel groter as wat destyds besef is, en het tot die helfte van 1995 in beslag geneem.

Die grootste deel van die navorsingswerk kom uit 'n verskeidenheid bronre - selfs agremēnt-sertifikate en literatuur oor innoverende tegnieke en tegnologieë - en is nog deur relatief min vakspesialiste geëvalueer. Die belangrikste bydrae sal uiteindelik deur die oorspronklike Redaksiekomitee vir die *Bouwoordeboek* gelewer moet word, wanneer die finale seleksie en keuring van terme plaasvind.

Die NTD is vir 'n deel van die navorsingswerk deur die Opleidingsraad vir die Bou-Industrie (ORBI) van die Building Industries Federation of South Africa (BIFSA) finansieel ondersteun. Die skenking van R50 000 het twee jaar van die navorsingstydperk geborg. Die Departement Boubestuur van die Universiteit van Pretoria het die fondse geadministreer en kantoorruimte en biblioteek- en rekenaarfasiliteite aan die navorsingsassistent beskikbaar gestel. In hierdie tydperk kon waardevolle insette van die vakspesialiste van die Universiteit bygewerk word. Sedert 1992 tot middel 1995 is die navorsing deur die NTD gefinansier, en verdere werk word deur terminoloë gedoen. 'n Bydrae in die vorm van kommentaar deur vakspesialiste is nou dringend nodig om die terminologie te evaluer en die juistheid daarvan te bepaal.

'n Belangrike deel van die werk wat sedert navorsing afgehandel is, is HOP-gerig. Volgens prioriteit en op aanvraag uit die boubedryf is 'n aantal tegniese termlyste per vakgebied uit die nagevormde datakorpus onttrek. Dit is met relevante terminologie uit die onderskeie vaardigheidsregisters vir elke ambagte van die Opleidingsraad vir die Bou-Industrie aangevul. Met die uitsondering van Tekenkantoorterme, wat afkortings en simbole bevat en slegs tweetalig (Eng./Afr.) aangebied word, is hierdie lyse van ekwivalente in twee bykomende amptelike landstale voorsien. Aanvanklik het ORBI versoek dat ekwivalente in Zulu en Tswana bygevoeg word. Die versoek is later gewysig, en tans word Engels/ Afrikaans/Zulu/Sepedi verskaf. Die uiteindelike ideaal is om mettertyd 'n verteenwoordigende terminologie vir die Boubedryf in al die amptelike landstale tot stand te bring.

Gereedskap, steierterminologie, tekeninge en materiale oorvleuel soms in die onderskeie registers. Dit beteken egter nie dat terme oor en oor behandel moet word nie, omdat dupliserings uitgeskakel word wanneer die lyse vir die verskillende ambagte tot 'n eksperimentele vakwoordeboek vir die ambagte en ander subvakgebiede gekonsolideer word.

Omdat daar onsekerheid oor die juistheid van sommige terme bestaan, is die lyse slegs oppervlakkig geredigeer. Dit is in oorleg met lede van die Redaksiekomitee gedoen, om te voorkom dat tydrowende afrondingswerk gedoen word aan terme wat moontlik later deur vakspesialiste geskrap word. Die termlyste wat uitgestuur word, moet dus as konsepylike beskou word wat eers gefinaliseer kan word nadat kommentaar uit die boubedryf ontvang en bygewerk is.

Om hierdie rede word belanghebbendes versoek om spesialiste uit hul organisasies te benoem wat oor 'n tydperk kommentaar kan lewer oor 'n spesifieke vakgebied of vakgebiede. Die NTD verwag nie van bydraers groot navorsingsinsette nie; slegs om foutiewe inligting onder die NTD se aandag te bring en leemtes te vul wat, volgens hul kennis en ervaring in die vak, onder die aandag kom.

Die eerste brieve word eersdaags na die eerste medewerkers versend wat hulp aangebied het. Sodra die name en posadresse van bykomende medewerkers ontvang word, sal verdere lyse versend word. Daar sal 'n keerdatum per lys gestel word, wat medewerkers asseblief moet probeer nakom, aangesien die behoeft aan 'n nuwe *Bouwoordeboek* lank reeds dringend is.

Lyste wat gereed is om versend te word, is

- * Tweetalige Tekenkantoorterme (Eng./Afr.; Afr./Eng.) met gestandaardiseerde afkortings en simbole
- * Gereedskaplys (Eng./Afr./Zulu/Tswana)
- * Viertalige Pleister- en Teëlterminologie (Eng./Afr./Zulu/Tswana)
- * Viertalige Steenmesselterminologie (Eng./Afr./Zulu/Tswana)
- * Viertalige Verterminologie (Eng./Afr./Zulu/Sepedi)

Daar word tans gewerk aan die invoeging van Zulu- en Sepedi-ekwivalente vir viertalige termlyste vir Skrynwerk en meubelmakery, Terrein en terreinbestuur, Ambagte en Arbeidsregulasies, Boureg, en Bourekene.

Hoewel alle belanghebbendes moontlik nog nie die Afrikataalekwivalente van die terme nodig het nie, word die

kennis en ervaring van spesialiste in die vakgebiede steeds benodig om die Engels-Afrikaanse lyste te evalueer.

Afgesien van die genoemde sublyste, sal die gekoördineerde data, wat die hele boubedryf verteenwoordig, so gou moontlik per alfabetletter vir kommentaar uitgestuur word aan vakkenners wat ingewillig het om met hierdie enorme taak te help. Die finale keuring vir publikasiedoeleindes sal aan die Voorsitter en lede van die oorspronklike redaksiekomitee van die woordeboek oorgelaat word.

Individue en/of instansies wat op enige wyse 'n bydrae gelewer het, sal in die voorlopige lessenaarpublikasies en in die

beoogde *Nuwe Bouwoordeboek* volledige erkenning vir hul bydraes ontvang.

Skrywes in hierdie verband kan gerig word aan:

Susan Roets

Ingenieurswese en Tegnologieë, NTD, Departement van Kuns,
Kultuur, Wetenskap en Tegnologie,
Privaat sak X894, Pretoria, 0001

Faksnr.: (012) 325 4943

E-pos: VT12@acts2.pwv.gov.za